

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 51.

Lýsingaprisur fyri petittreglu: 30 oyr. á forsiðuni,
20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 17. decembr 1929.

Kostar kr. 1.50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brævsavnarstøðum
og skrivstovuini. Telf. 143.

3. árg.

Tandlæge BREND
træffes 11—5. Telf. 114.

FISKERIERHVERVET og dets Udvikling, Fiskerimetoderne og disses Forbedringer, har i de senere Aar været Genstand for en meget indgående Døftelse, baade paa Færøerne og i Danmark. Lagtinget har beskæftiget sig en Del hermed, og Færøernes Skipper- og Navigatorforening har taget Initiativet til Dannelsen af en færøsk Fiskerilaanefond i Aktieselskabsform.

I Rigsdagen er man ogsaa begyndt at beskæftige sig med dette nationaløkonomiske Spørgsmaal: Fiskerierhvervet. Efter at et særligt Fiskeriministerium er oprettet i 1929, har Ministeren for Søfart og Fiskeri, Hr. Stauning, nedsat et Udvalg eller en Kommission til at undersøge og fremkomme med Forslag til Fremme af Fiskerierhvervet. Betænkningen, Rapport Nr. 1, er med sidste Post tilstillet os, og en nærmere Omtale af den følger her:

Betænkningen indeholder dels en Række Oplysninger og Betragtninger over hele Fiskerierhvervets Stilling, dels en Række Forslag til Fremme af Afsetningen i Ind- og Udland. De foreliggende Oplysninger er bygget paa Sagkyndiges Iagttagelser og Synspunkter, og Forslagene er udarbejdet i Overensstemmelse hermed.

Betænkningen er i stilistisk Henseende og Klarhed vidt forskellig fra mange andre lignende Aktstykker, og hvis vort Blads Pladsforhold tillod det, burde den aftrykkes fra Ord til andet, men vi er nødsaget til at nøjes med et Uddrag af denne Betænkning, der under Hensyn til det meget omfattende Materiale, Udvalget har haft at arbejde med, er kommet meget hurtigt frem.

Det var da ogsaa Forudsætningen, at Udvalget skulde arbejde saa hurtigt som mulig, for at Regeringen kan skride til Handling og overfor Rigsdagen give til Kende, hvad man fra Regeringens Side ønsker foretaget i hele dette vigtige Spørgsmaal.

Udvalget blev nedsat den 1. Juni i Aar. Til Medlemmer af Udvalget blev følgende udpeget: Generalkonsul Marinus Yde (Formand), Folketingsmand Dr. Freankel, Folketingsmand Niels Frederiksen, Folketingsmand H. P. Hansen, Fuldmægtig i Handelsministeriet Jespersen, Fiskeridirektor Mortensen, Statskonsulent S. Sørensen og Kontorchef i Udenrigsministeriet R. Valentinus, medens Sekretær i Udenrigsministeriet R. Kamp blev Udvalgets Sekretær. Udvalget fik som Opgave at under-

søge Mulighederne for forøget Afsetning for det danske Erhvervsliv som Helhed. Indenfor Udvalget herskede der Enighed om, at Fiskeri-Erhvervet var det, man først burde gaa i Gang med, og dette er da sket.

Det danske Fiskeris nuværende Staaelse.

Danmark har som bekendt endnu ikke taget i det egentlig store Havfiskeri. Danmark ejer ikke nogen egentlig Trawlerflåde. Men Hjemmefiskeriet har været i en jævn Udvikling. Fra 1910 til 1928 er Fangstmængden bleven fordoblet, og under Hensyn hertil har der været en jævn Stigning i Udførslen. Ialt omfatter de danske Fiskeres Fartøjsbestand nu 5300 Motorfartøjer mod 4600 i 1910.

Hjemmemarkedet for Fisk kan forøges — og Afsetningen til Udlandet gøres langt større.

Gennem hele sit Arbejde er Udvalget kommet til den Opfattelse, at Hjemmemarkedet for Fisk kan forøges, og at der paa det udenlandske Marked kan afsættes langt større Mængder af Fisk og Fiskeprodukter, end der gøres i Øjeblikket.

I dette Syn paa Forholdene og om de Forslag til Foranstaltninger, der stilles fra Udvalgets Side, er der fuldstændig Enighed i Udvalget.

Det er Udvalgets absolutte Opfattelse, at Forbruget i Danmark af Fisk vil stige, naar man gør Brug af de Hjælpe midler, man raader over, saaledes bedre Oplysning om Betydningen af Varens rationelle Behandling, bedre og hurtigere Transportforhold, bedre og mere effektiv Organisation af Erhvervet, Spredning af Oplysning om Fiskens Næringsværdi etc. Af Fisk konsumeres der i Danmark aarlig 13—14 kg. pr. Individ, hvilket dog er betydeligt ringere end Englands Forbrug, der er paa 20 kg. pr. Individ.

Sild og Makrel.

Silden indtager en særlig Stilling. Udvalget finder, at der tiltrænges visse Centraler for Sildens Nedlægning. Man har ogsaa flere Gange forsøgt at grundlægge en Nedsaltindsustri, men Sagen er strandet af forskellige Aarsager. Imidlertid synes der at være nogen Mulighed for, at den nydannede Organisation, »De samvirkende danske Andels-Fiskesalgforeningers«, der tæller 30 Lokalforeninger med 1300 Medlemmer, kan naa frem paa dette Omraade. Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger indfører for Tiden 4—5000 Tønder saltet Sild om Aaret fra Udlandet. Ledelsen af Brugsforeningerne er sympatisk stemt overfor Tanken om Oprettelsen af Salterier for Silden.

Der er en anden Fiskeart, som forskellige Steder i Udlandet spiller en stor Rolle i Konserverindustrien, og som i Danmark forekommer sæsonvis, og det er Makrellen. Her er Tale om en Raavare, som det gælder

om at kunne forædle, saa den opbevares for det Marked, der har Brug for den. I Udlandet konserveres Makrellen, og nedlagt i Olivenolie fremtræder den som fortrinlig Kvalitet. Der er ingen som helst Grund til at antage, at der ikke skulde kunne gøres det samme, og forskellig anden Fisk vil kunne anvendes i Konserverindustrien.

For Færøerne vil Forædling af en Fisk, der kaldes Sej, og som i sit Ydre har nogen Lighed med Laks, sikkert kunne faa Betydning. Af denne Fisk fremstiller forskellige tyske Fabrikker et Produkt, som kaldes »Seelachs«, for hvilken der er et voksende Marked.

Udsigterne for Afsetningen til Udlandet.

Danmark har absolut en god Beliggenhed som Eksportør af Fisk. Der tænkes navnlig her paa Afsetningen til Europas to største Markeder for Fisk og Fiskeprodukter: England og Tyskland.

I Aarene 1924—28 har der været en ikke ubetydelig Opgang i Danmarks Eksport af Fisk til England, og selvom man maa forvente, at Englands egen Fangst vil tillægge, og man formentlig ogsaa maa regne med større Tilførsler bl. a. fra Norge og Kanada, mener det danske Generalkonsulat i London, at der er gode Muligheder ikke alene for Opretholdelse, men ogsaa for en Udvikelse af den danske Eksport af fersk Fisk til England. Danmark kan naturligvis ogsaa sende Fiskefilets til England. Generalkonsulatet udtaler, at Fiskerne paa Færøerne faar altfor lidt for deres Fisk. De færøske Fiskere burde slaa ind paa Eksport af fersk Fisk til England.

Andre Markeder.

Med Hensyn til Stillingen i Tyskland gaar de fra Udvalget foreliggende Oplysninger ud paa, at der skulde være Muligheder for en yderligere Udvikelse af den danske Fiskeeksport til de tyske Markeder, og Danmark synes specielt at have gode Muligheder for sin Kvalitetsvare paa det hamburgske Marked. Da de hamburgske og formentlig ogsaa andre tyske Fiskeimportører ikke raader over større Kapital, er der efter Udvalgets Mening Grund til at overveje, om det i en Overgangstid maatte være muligt at yde danske Fiskeeksportører til de paagældende solide Firmaer økonomisk Støtte i Form af Exportkredit.

Dersom Exporten og Transporten kan blive bedre organiseret, vil der være Mulighed for Afsetning af forskellige Fiskearter til Holland udover den Export, der nu finder Sted til Holland af danske Aal. Exporten til Belgien er i stadig Stigen. Frankrig er ikke noget stærkt fiskespisende Land, men det franske Fiskerierhverv har de senere Aar udfoldet betydelige Anstrengelser for at faa dette

Forhold ændret. Stillingen er den, at det franske Fiskeri trods alt ikke for Tiden er i Stand til at dække Efterspørgslen, ifølge det danske Gesandtskabs Formening skulde der derfor synes at være Muligheder for Afsetning af dansk Fisk til Frankrig, men Transportspørgsmaalet kan berede Vanskeligheder.

Der har fra dansk Side været gjort forskellige Forsøg paa at indarbejde den danske Havfisk paa det svejtsiske Marked. Gesandtskabet og Konsulatet i Bern mener, at danske Fiskeeksportører bør oprette et fast Værelser med Kølehus i Svejs.

Chekoslovakiets Forbrug af Havfisk er ikke stort, men for Danmarks Vedkommende skulde der kunne oprettes et betydeligt Marked i Chekoslovakiet for dansk Kabliau og Aal samt for Torskfilets. Exporten af danske Torskfilets til Chekoslovakiet synes efter visse Begyndervanskeligheder at være kommet godt i Gang.

Fra det danske Gesandtskab i Polen er modtaget Indberetning om, at der uden Tvivl vil kunne sælges betydelig større Mængder dansk Fisk paa det polske Marked, end det for Tiden er Tilfældet. Danmark er kun i ringe Grad repræsenteret paa det øst-rigske Marked; men der er Muligheder tilstede. I Italien vil man gerne gøre Forsøg paa Indførsel af danske Fiskeboller, og Erfaringer fra den aller seneste Tid viser i det hele taget Muligheder for Afsetning af dansk Fiskekonserver til Italien.

Efter foreliggende Oplysninger skulde der være Udsigt for et Marked i U. S. A. baade for bestemte Pakninger af danske Fiskefilets og for saltet Makrel. Den norske Statskontrol og Sortering har medført, at Makrel fra Norge kan sælges til betydelig højere Priser end tidligere. Udvalget finder derfor, at en lignende Kontrol og Sortering bør etableres, og at man i Samarbejde med de transatlantiske Rederier bør tilstræbe et direkte Salg af dansk Makrel paa det amerikanske Marked.

Vejen til Opfyldelse af Laanebehøvet. — Hvis det skal være muligt at skaffe de fornødne Fartøjer og Redskaber.

Som bekendt er der i de senere Aar ydet Laan til Fiskere til Redskaber. Men Erhvervets Laanebehov er langtfra blevet tilfredsstillet gennem de Statslaan, der staar til Raadighed. I 1928 byggedes hos Burmeister & Wain Motortrawleren »Victoria« til et franskt Selskab. Det er den største Dieseltrawler, der nogensinde er bygget, og Resultatet af dens Fiskeri har overtruffet langt de største Forventninger. »Victoria« er den Trawler, der i 1928 har fanget flest Fisk ved Bankerne. Dette Resultat kan — udtale det — kun tilskrives Dieselmaskineriet, som har tilladt »Victoria« at forblive paa Bankerne til Stadhed, og »Victoria« har altsaa ikke som Damptrawlere været

Jólagæss

Fitaðir gásarungar
kunna bíleggjast hjá

J. Lambaa.

Telefon 89.

nødsaget til at gaa i Havn for at komplettere Brændselsbeholdningen. Men dette fine regnskabsmæssige Resultat har ikke kunnet føre til en dansk Nybygning paa det danske Værf til Brug for det danske Fiskeri, uagtet fremmede Fiskeriselskaber i rig Udstrækning har udnyttet Farvandene omkring Grønland, og til trods for at ogsaa Erfaringerne indenfor de tyske Havfiskeriselskaber viser Dieselmotorskibenes Succes.

En mere regelmæssig og rigeligere Adgang til Kapital.

Det danske Fiskeri har ikke i samme Grad som Fiskeriet i andre Lande haft direkte Adgang til at træde i direkte Forbindelse med Pengemarkedet, men efter Udvalgets Mening er det af den største Betydning, at der gives Fiskerierhvervet saadanne Muligheder.

Udvalget anbefaler derfor indtrængende, at der søges dannet Kreditinstitutioner, gennem hvilke Erhvervet kan faa den for dets Trivsel finansielle Støtte. Udvalget foreslaar derfor Oprettelse af en Kreditforening af Ejere af danske Fiskefartøjer og henstiller, at der oprettes en Fiskeri-Bank. Laanegrundlaget for de af Foreningen ydede Laan bør være et saadant, at Obligationerne i sig selv kan anses for fuldtud sikrede, men til Støtte for Kasseobligationernes Afsetning til en for Laantagerne god Kurs mener Udvalget, at Statens Hjælp i Form af Garanti bør paakaldes. Laantagerne bør personlig hæfte fuldtud for de dem ydede Laan, men det vil efter Udvalgets Opfattelse næppe være nødvendigt at kræve fuldtud solidarisk Ansvar af de indbyrdes uafhængige Laantagere.

For 10 Mill. Kr. Kasseobligationer?

Hvor stort et Laanebehov, der foreløbig vil være Brug for, kan ikke siges, da det er vanskeligt at skønne om, hvilken Fart Udviklingen paa det egentlige Havfiskeriomraade tager, men under Hensyn til Fiskeriflaadens nuværende Størrelse kunde de Beløb Kasseobligationer, som Foreningen under Statens Garanti skulde udstede, efter Udvalgets Skøn fastsættes til ca. 10 Mill. Kr. Obligationerne maatte antagelig indstodes som 4½ eller 5 Procents Obligationer, og saaledes at deres Løbetid blev en Del kortere end for sædvanlige Kreditforeningsobligationer under Hensyn til den mere kortvarige Karakter af de ydede Laan.

Selvom den her foreslaaede Fiskeri-Kreditforening bliver dannet, trænges der dog efter Udvalgets Mening til en supple-